

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 19 maart 2019 met nummer RvVb-A-1819-0753
in de zaak met rolnummer 1718-RvVb-0344-A

Verzoekende partijen	<ol style="list-style-type: none"> 1. de bvba HEISTSE GYM 2. de heer Geert VAN DEN BROECK 3. mevrouw Annemie DU BIN 4. de heer Alfons DE VEUSTER 5. de heer Jan DE RYDT <p>vertegenwoordigd door advocaat Philip PORTERS met woonplaatskeuze op het kantoor te 2580 Putte, Kruisstraat 9b</p>
Verwerende partij	<p>de GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het Departement RUIMTE VLAANDEREN, afdeling Antwerpen</p> <p>vertegenwoordigd door advocaat Johan CLAES met woonplaatskeuze op het kantoor te 2550 Kontich, Mechelsesteenweg 160</p>
Tussenkommende partijen	<ol style="list-style-type: none"> 1. het college van burgemeester en schepenen van de gemeente HEIST-OP-DEN-BERG 2. de gemeente HEIST-OP-DEN-BERG, vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen <p>vertegenwoordigd door advocaat Cies GYSEN met woonplaatskeuze op het kantoor te 2800 Mechelen, Antwerpsesteenweg 16-18</p>

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 11 januari 2018 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 22 november 2017.

De verwerende partij heeft aan de GROEP SPORTOASE (hierna: de aanvrager) een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden verleend voor de bouw van een nieuw zwembadcomplex met fitness op de percelen gelegen te 2220 Heist-op-den-Berg, Lostraat 62-64-64A-70-74-82A-84-84A-84B-84C-86, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie K, nummers 1083A, 1083B, 323G, 323H, 323K, 323L, 324B2, 324C2, 324H2, 324L2, 324M2, 336F, 337A2, 337B2, 337Y, 337Z, 521B, 522, 522/2, 523, 524, 525B/2, 525E, 526A, 526F, 527B, 537 en 538S.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De Raad verwerpt met een arrest van 8 mei 2018 met nummer RvVb/UDN/1718/0849 de (op 25 april 2018 ingestelde) vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid bij gebrek aan ernstige middelen.

De eerste, de tweede en de derde verzoekende partij dienen een verzoek tot voortzetting in.

2.

De tussenkomende partijen verzoeken met een aangetekende brief van 27 april 2018 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomende partijen met een beschikking van 31 juli 2018 toe in de debatten.

3.

De verwerende partij dient een antwoordnota en (in de UDN-procedure) het administratief dossier in. De tussenkomende partijen dienen een schriftelijke uiteenzetting in. De eerste, de tweede en de derde verzoekende partij dienen een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 5 maart 2019.

De verzoekende, verwerende en tussenkomende partijen verschijnen schriftelijk.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. REGELMATIGHEID VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

Het arrest van 8 mei 2018 met nummer RvVb/UDN/1718/0849 tot verwerping van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid is aan de procespartijen betekend op 8 mei 2018, waarna alleen de eerste, de tweede en de derde verzoekende partij een verzoek tot voortzetting indienen.

Artikel 69, tweede lid van het Procedurebesluit bepaalt dat indien de Raad de bestreden beslissing niet heeft geschorst, de verzoekende partij een verzoek tot voortzetting moet indienen binnen een vervaltermijn van dertig dagen. Doet zij dit niet, dan geldt ten aanzien van haar een onweerlegbaar vermoeden van afstand van geding.

De Raad stelt in hoofde van de vierde en de vijfde verzoekende partij de afstand van geding vast.

IV. FEITEN

De aanvrager dient op 11 juli 2017 bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een zwembadcomplex met fitness op de percelen gelegen te 2220 Heist-op-den-Berg, Lostraat 62-64-64A-70-74-82A-84-84A-87B-84C-86.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan 'Mechelen', vastgesteld met koninklijk besluit van 5 augustus 1976, in woongebied met landelijk karakter en agrarisch gebied.

De percelen liggen ook binnen de grenzen van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Sport- en landschapspark Hof van Riemen', goedgekeurd op 28 augustus 2014.

Er wordt geen openbaar onderzoek georganiseerd.

De verwerende partij verleent op 22 november 2017 een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden. De verwerende partij beslist:

“ ...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG / RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

...

Ligging volgens het uitvoeringsplan + bijhorende voorschriften

De aanvraag is gelegen in het gemeentelijk RUP "Sport- en Landschapspark Hof van Riemen" (definitief vastgesteld door de gemeenteraad op 02.07.2014).

Overeenstemming met dit plan

De geplande werkzaamheden voldoen aan het grafisch plan en aan de bestemmingsvoorschriften van dit RUP.

...

WATERTOETS

Overeenkomstig artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 (BS 31/10/2006) en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

VMM-Brussel en Provincie Antwerpen - Dienst Waterbeleid hebben respectievelijk een gunstig advies en een gunstig advies met voorwaarden uitgebracht.

MILIEUTOETS

Overeenkomstig artikel 4.7.26/1 §1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening dient het vergunningverlenende bestuursorgaan of zijn gemachtigde deze nota te onderzoeken en een beslissing te nemen of er al dan niet een milieueffectenrapport over het project moet worden opgesteld.

Het ontwerp komt niet voor op de lijst gevoegd als bijlage I of II van het Project-m.e.r.-besluit, maar wel op de lijst gevoegd als bijlage III van de Europese richtlijn 85/337/EEG. Bijgevolg dient de vergunningverlenende overheid de aanvraag te screenen.

Op basis van voorliggende MER-screenings-nota kan geoordeeld worden dat de geplande werken niet onderworpen moeten worden aan een project-Mer, gelet dat geen significant negatieve effecten worden gegenereerd

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De werken zijn in overeenstemming met de bestemming en met de voorschriften van het RUP "Sport- en Landschapspark Hof van Riemen" (definitief vastgesteld door de gemeenteraad op 02.07.2014).

Bij het beoordelen van de aanvraag behoort het tevens tot de autonome bevoegdheid van de vergunningverlenende overheid te oordelen of een bouwwerk verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening.

Er is vanuit stedenbouwkundig oogpunt geen bezwaar tegen het gevraagde. De goede ruimtelijke ordening wordt niet in het gedrang gebracht.

ALGEMENE CONCLUSIE

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming kan gebracht worden mits het opleggen van de nodige voorwaarden met de wettelijke bepalingen inzake ruimtelijke ordening, alsook dat het voorgestelde ontwerp bestaanbaar is met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

BIJGEVOLG WORDT HET VOLGENDE BESLIST:

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar geeft de vergunning af aan de aanvrager.

De aanvrager is er toe verplicht :

...

2° de voorwaarden vervat in de voorwaardelijk gunstige adviezen van Brandweerzone Rivieren land, van Prov Antwerpen - Dienst Waterbeleid, van de ASTRID-veiligheidscommissie en van Landbouw en Visserij — Antwerpen strikt te komen, daar deze integraal deel uitmaken van deze vergunning.

..."

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden hierover geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

De eerste verzoekende partij verantwoordt haar belang als eigenaar/bewoner van de woning Lostraat 49 te 2220 Heist-op-den-Berg, waarin zij tevens haar maatschappelijke zetel heeft.

Zij beroept zich op mobiliteitshinder en negatieve gevolgen op de waterhuishouding, respectievelijk financiële- en economische hinder/een concurrentieel nadeel als uitbater van een fitness nu de begunstigde van de vergunning voor het zwembadcomplex met fitnessruimte volgens een persartikel van 7 december 2016 gedurende 30 jaar jaarlijks een aanzienlijk bedrag van de gemeente Heist-op-den-Berg zou ontvangen.

De tweede en de derde verzoekende partij zijn eveneens eigenaars/bewoners van de woning Lostraat 60. Zij vrezen mobiliteitshinder en wateroverlast in hun woning die vlak naast de Loop van Riemen staat en die nu al met wateroverlast te kampen heeft. Zij vrezen ook privacy-hinder doordat de (in het RUP voorziene) fiets- en wandelroute naar het zwembadcomplex vlak voor en naast hun huis komt te liggen.

2.

De tussenkomen partijen betwisten het belang van de eerste verzoekende partij die zich als rechtspersoon niet op *'zintuiglijke hinder'* kan beroepen. Bovendien wordt haar commercieel nadeel, zoals aangevoerd, niet rechtstreeks of onrechtstreeks veroorzaakt door elementen van stedenbouwkundige aard die in causaal verband met de bestreden beslissing staan, doch wel uitsluitend door een (vermeend subsidie)contract.

3.

De verzoekende partijen hernemen in hun wederantwoordnota de essentie van hun uiteenzetting en voegen in hoofde van de eerste verzoekende partij *'imagoschade'* door wateroverlast toe en in hoofde van de tweede en de derde verzoekende partij *'visuele hinder'* doordat hun open en groen uitzicht plaats maakt voor een zicht op het zwembadcomplex. Zij wijzen tevens op de voortgang der werkzaamheden sedert april 2018, inclusief de ophoging van de site, wat een bijkomende impact op de waterhuishouding veroorzaakt.

Beoordeling door de Raad

1.

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.11, §1, eerste lid 3° VCRO in principe dat de verzoekende partijen, als natuurlijke persoon of als rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kunnen ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing.

Geciteerd artikel vereist niet dat de verzoekende partijen hinder of nadelen die het gevolg zijn van de bestreden vergunningsbeslissing moeten ondervinden. Het volstaat dat zij redelijkerwijze aannemelijk maken dat er een risico bestaat op het ondergaan van de door hen aangevoerde hinder of nadelen. Het is evenmin vereist dat deze hinder of nadelen ten gevolge van de bestreden vergunningsbeslissing, of het risico op het ondergaan ervan, door verzoekende partijen uitsluitend rechtstreeks kunnen worden ondervonden. Het volstaat dat verzoekende partijen de aangevoerde hinder of nadelen of het risico daarop onrechtstreeks ondervinden of kunnen ondervinden.

De verplichting in hoofde van derde-belanghebbenden om de hinder en nadelen (concreet) te omschrijven mag niet op een buitensporig restrictieve of formalistische wijze worden toegepast, gezien een te hoge drempel op de toegang tot de Raad afbreuk zou doen aan of onverzoenbaar zou zijn met het effectieve recht op toegang tot de rechter, zoals onder meer gewaarborgd door artikel 9, lid 3 van het verdrag van Aarhus.

2.

Alle verzoekende partijen, die aanpalende eigenaars/bewoners zijn aan het betrokken bouwproject, vrezen onder meer mobiliteitsproblemen en wateroverlast als gevolg van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing. Zij zetten in het verzoekschrift de door hen opgeworpen hinder concreet uiteen. Deze vaststelling volstaat ter verantwoording van hun rechtmatig belang.

VII. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen roepen de schending in van artikel 4.2.3, §2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna DABM), van artikel 2.2.2, §1 VCRO, en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel. Zij vorderen op basis van artikel 159 van de Grondwet om het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Sport- en landschapspark Hof van Riemen' (hierna: RUP) buiten toepassing te verklaren.

Volgens hen is het op 2 juli 2014 definitief vastgesteld en op 28 augustus 2014 goedgekeurd RUP, dat de rechtsgrond is van de bestreden vergunningsbeslissing, onwettig omdat geen plan-MER opgesteld is, hoewel de screeningsnota van 12 oktober 2011 terecht stelt dat het RUP onder het toepassingsgebied van het DABM valt. Titel IV van het DABM werd gewijzigd bij decreet van 27 april 2007. Gelet op artikel 49 van het decreet van 25 mei 2007 was dit decreet van toepassing. Het decreet van 27 april 2007 vormde een omzetting van de SEA-richtlijn, waarvan diverse bepalingen directe werking hebben.

De verzoekende partijen citeren artikel 4.2.3 DABM, in de versie ten tijde van de vaststelling en goedkeuring van het RUP, waaruit volgt dat een plan-MER vereist is als het RUP (1) niet het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau of slechts een kleine wijziging inhoudt en (2) betrekking heeft op ruimtelijke ordening en het kader vormt voor het toekennen van vergunningen voor projecten vervat in de bijlagen I en II van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (hierna Project-MER-besluit). Het besluit in de screeningsnota dat het RUP de inrichting van een gebied met lokaal belang regelt, is volgens hen foutief en wordt niet aangetoond, temeer daar de werken die in het RUP vervat zitten, vallen onder de lijst van bijlage II.

De verzoekende partijen halen verder punt 10 'Infrastructuurprojecten' uit bijlage II van het Project-MER-besluit aan en stellen dat de drempelwaarden, aangewend als reden om geen plan-MER te moeten opstellen, het probleem vormen. Zij stellen dat artikel 3.2, a) SEA-richtlijn expliciet verwijst naar plannen die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de in bijlage I en II bij richtlijn 85/337/EEG genoemde projecten. Het RUP vormt volgens de verzoekende partijen onmiskenbaar het kader voor de in deze bijlagen genoemde projecten, en meer bepaald '*Stadsontwikkelingen, met inbegrip van de bouw van winkelcentra en parkeerterreinen*' (punt 10 '*Infrastructuurprojecten*', b van bijlage II). Zij wijzen erop dat het RUP onder andere stadsontwikkeling voor een nieuw zwembadcomplex met fitness, inclusief de aanleg van wegen betreft.

De verzoekende partijen merken ook op dat de bijlagen bij de richtlijn 85/337/EEG geen drempelwaarden bevatten. Bij de omzetting van deze bijlagen in het project-MER-besluit werden daarentegen wel drempelwaarden gekoppeld aan de stadsontwikkelingsprojecten. In de screeningsnota van het RUP zijn deze drempelwaarden de reden geweest om te oordelen dat geen plan-MER diende opgesteld te worden. Met verwijzing naar het arrest nr. C-435/09 van 24 maart 2011 van het Hof van Justitie stellen de verzoekende partijen dat de drempelwaarden onwettig zijn en in strijd met de direct werkende Europese regelgeving.

De verzoekende partijen stellen nog dat de effecten van het RUP op het milieu duidelijk aanwezig zijn en dat dit meermaals werd aangehaald in de adviezen die voorafgaandelijk aan het RUP zijn opgesteld.

Door het ontbreken van een plan-MER is het RUP en elke daaraan gekoppeld ontwikkeling van meet af aan onregelmatig en bijgevolg onwettig. Het planproces moet *ab initio* hernomen worden.

Daarnaast voeren de verzoekende partijen nog een schending aan van artikel 2.2.2, §1 VCRO omdat het RUP geen planmilieueffectenrapportage en/of passende beoordeling bevat.

Ten slotte stellen de verzoekende partijen met verwijzing naar rechtspraak van de Raad dat het gegeven dat ‘destijds’ de toen geldende regelgeving werd toegepast, geen afbreuk doet aan de onwettigheid ervan.

2.

De verwerende partij stelt vooreerst de vraag naar het belang van de verzoekende partijen bij het middel, nu zij geen inhoudelijke kritiek leveren op de screeningsnota en de aldaar gemaakte screening van de potentiële negatieve milieueffecten.

Zij wijst er ook op dat de screeningsnota van 12 oktober 2011 aanvankelijk enkel een verwijzing bevatte naar de bijlagen I en II van het project-MER-besluit met drempelwaarden, maar dat dit nog voor de beslissing van de dienst MER over de plan-MER-plicht tijdig werd bijgestuurd. Op het moment van de beslissing over de plan-MER-plicht werden de drempelwaarden niet toegepast en is reeds rekening gehouden met de rechtspraak van het Hof van Justitie en de daaropvolgende omzendbrief en wijziging van de decreetgeving.

Volgens de verwerende partij beweren de verzoekende partijen onterecht dat het RUP geen inrichting van een gebied van lokaal belang regelt, nu het geïntegreerd advies van de gemeente duidelijk aangeeft dat het plan het gebruik bepaalt van een gebied op lokaal niveau omdat de nieuwe recreatieve voorzieningen voornamelijk een rol spelen op gemeentelijk niveau. De beslissing (van de dienst MER) dat de geplande werken niet onderworpen moeten worden aan een project-MER, bevestigt dit door te aanvaarden dat het RUP in aanmerking komt voor een onderzoek tot milieueffectrapportage zoals in het dossier is aangegeven. De verwerende partij stelt dat daarbij de volgende elementen werden betrokken:

- “- Het volledige plangebied (3 deelplangebieden) omvat ca. 58ha (blz. 12 geïntegreerd advies); Ca. 2ha omvat de twee kleine deelplangebieden i.f.v. een planologische ruil (blz. 5 geïntegreerd advies en blz. 48 verzoek tot raadpleging). De overige 56ha omvat het deelplangebied i.f.v. het creëren van een stads- en sportpark (waarvan ca. 40ha voor het stadspark, zie blz. 14 verzoek tot raadpleging);*
- Het plangebied kan gezien worden als een klein gebied, gezien minder dan 1% van de totale oppervlakte van de gemeente Heist-op-den-Berg.*
- De invulling van een stadspark en een gebied i.f.v. sport en spel is gericht op het lokaal (zelfvoorzienend) niveau voor de gemeente Heist-op-den-Berg. De bestaande recreatieve elementen worden bestendigd, en bijkomende recreatieve elementen werden afgewogen en opgenomen.*
- Vanuit het onderzoek naar milieueffecten werd duidelijk dat er geen aanzienlijke negatieve effecten worden verwacht;”*

3.

Ook de tussenkomende partijen voeren een exceptie van belang aan nu onduidelijk is hoe de vermeende onwettigheid van het RUP de verzoekende partijen kan benadelen en omdat de Raad niet bevoegd is om zijn beoordeling in de plaats van de Dienst MER te stellen.

Zij bespreken voorts *in concreto* zowel de (aanvankelijke) MER-screeningsnota van 12 oktober 2011 als de (op basis van de ingewonnen adviezen) nog aangevulde (maar door de verzoekende partijen verzwegen) nota “*screening van de plan mer plicht – geïntegreerd advies*” van 3 mei 2013, conform de nieuwe wettelijke bepalingen, met onder meer een verwijzing naar de bijlage bij de omzendbrief LNE 2011/1 van 22 juli 2011.

Zij benadrukken dat het gegeven dat het RUP het gebruik regelt van een klein gebied van lokaal belang, relevant is en verder verduidelijkt wordt in de “*screening van de plan mer plicht – geïntegreerd advies*” van 3 mei 2013. Die beoordeling is volgens hen afdoende gemotiveerd, minstens is ze niet kennelijk onredelijk. Uit de daarop volgende beslissing van de dienst MER van 25 juni 2013 – die de opmaak van een plan-MER niet nodig acht – blijkt dat de beoordeling gebeurd is op basis van de nieuwe regelgeving. De verzoekende partijen formuleren geen concrete kritiek op de beslissing van de dienst MER die de opmaak van een plan-MER niet nodig acht bij gebrek aan aanzienlijke milieugevolgen omdat het plan het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau; zij beperken zich tot het overnemen van bepaalde overwegingen uit de bestreden beslissing en het louter weerleggen of tegenspreken ervan.

Ten overvloede wijzen de tussenkomende partijen op de milieuvergunning klasse II van 3 oktober 2017 waarin ook een grondige beoordeling van de milieueffecten werd opgenomen.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 159 van de Grondwet geldt voor de met rechtspraak belaste organen, niet voor organen van actief bestuur. Waar de verwerende partij als vergunningverlenend bestuursorgaan de wettigheid van het RUP in beginsel niet op eigen gezag mag beoordelen, moet de Raad als rechtscollege wel beoordelen of het RUP onwettig is en, in bevestigend geval, het RUP buiten toepassing laten.

De omstandigheid dat de verzoekende partijen hebben nagelaten om naar aanleiding van het openbaar onderzoek over het RUP hun grieven ten aanzien van het RUP te formuleren en evenmin een vordering tot vernietiging van dit RUP hebben ingesteld bij de Raad van State, ontnemt hen principieel niet het belang om de onwettigheid van dit RUP aan te voeren voor de Raad.

2.

De bestreden beslissing verleent een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een zwembadcomplex met fitness. Het wordt niet betwist dat deze stedenbouwkundige vergunning haar grondslag vindt in het gemeentelijk RUP ‘Sport- en Landschapspark Hof van Riemen’, definitief vastgesteld op 18 juni 2014.

3.

Artikel 4.2.3, §3 DABM, in de voor dit dossier toepasselijke versie, luidt:

“Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau of een kleine wijziging inhoudt, moet geen plan-MER worden opgemaakt voor zover de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, aantoont dat het plan of programma geen aanzienlijke

milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.”

De Raad oordeelt dat de mogelijke toepassing van artikel 4.2.3, §3 DABM centraal staat in het kader van de wettigheidsbeoordeling van het RUP. Zelfs uitgaand van het gegeven dat het RUP als een stadsontwikkelingsproject in de zin van bijlage II (punt 10, infrastructuurprojecten) moet beschouwd worden, geldt een uitzondering op de plan-MER-plicht indien kan aangetoond worden dat het plan het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau en aan de hand van de screeningsnota blijkt dat het plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan veroorzaken.

Reeds in de oorspronkelijke screeningsnota van 12 oktober 2011 wordt gesteld dat het plan de inrichting regelt van een klein gebied met lokaal belang. Voor zover deze argumentatie stand houdt, is elke andere gevoerde discussie irrelevant.

De uitlegging van het begrip “*kleine gebieden op lokaal niveau*” dient met het oog op een eenvormige toepassing van de Europese regelgeving in de gehele Europese Unie uniform te geschieden, vermits voor de uitlegging van het begrip niet verwezen wordt naar het recht van de individuele lidstaten.

Het Hof van Justitie heeft in zijn arrest van 21 december 2016 met nummer C-444/15 hierover als volgt geoordeeld:

“ Beantwoording van de prejudiciële vragen

...

74 Gelet op een en ander moet op de tweede en de derde vraag worden geantwoord dat artikel 3, lid 3, van richtlijn 2001/42, gelezen in samenhang met overweging 10 van die richtlijn, aldus moet worden uitgelegd dat bij het definiëren van het in dat lid gebruikte begrip „kleine gebieden op lokaal niveau” naar de omvang van het betrokken gebied moet worden verwezen met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- het plan of programma wordt door een lokale instantie, en niet door een regionale of nationale instantie, opgesteld en/of vastgesteld, en*
- binnen het onder de lokale instantie ressorterende grondgebied is de omvang van dat gebied, vergeleken met die van dat grondgebied, gering.*

...”

Overeenkomstig dit arrest kan bijgevolg beroep gedaan worden op de uitzonderingsregel van artikel 4.3.2, §3 DABM indien twee cumulatieve, kwantitatief te beoordelen, voorwaarden vervuld zijn:

- het plan wordt opgesteld/vastgesteld door een lokale instantie;
- binnen het onder de lokale instantie ressorterende grondgebied is de omvang van dat gebied, vergeleken met die van dat grondgebied, gering.

De Raad stelt vast dat het plan door een lokaal niveau (gemeente) is opgesteld en dat kan aangenomen worden dat het gaat om een klein gebied. Zelfs indien de conclusie van de advocaat-generaal, waarin een richtcijfer van 5 % van het grondgebied werd voorgesteld, in het arrest als zodanig niet weerhouden werd, dient te worden vastgesteld dat het plan nauwelijks 1 % van het gemeentelijk grondgebied bestrijkt.

Ook de Raad van State heeft in zijn arrest met nummer 239.357 van 11 oktober 2017 geoordeeld dat het aanzien van een oppervlakte van ongeveer 1,2 % van het totale grondgebied van de gemeente als een klein gebied, de grenzen van de redelijkheid niet te buiten gaat.

4.

De Raad gaat tenslotte na of de bijkomende voorwaarde “voor zover de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, aantoont dat het plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben”, eveneens vervuld is.

Uit de beslissing van de dienst MER blijkt dat *in casu* geen aanzienlijke milieueffecten worden veroorzaakt. De screeningsnota van 12 oktober 2011 stelt hierover het volgende:

“ ...

10.2 Screening Plan-MER-plicht: onderzoek aanzienlijke effecten

De geplande bestemmingswijzigingen hebben betrekking op het juridisch vastleggen en uitwerken van het stadspark met nieuwe sportfaciliteiten en op het beperken van nieuwbouw in het gebied.

- *Gezien de bijkomende verhardingen volledig gebufferd zullen worden in het plangebied, veroorzaakt de realisatie van het plan geen belangrijke fysische veranderingen en abiotische verstoringen van het bodem- en watersysteem.*
- *Indien bij de exploitatie van het zwembad de lozingsnormen, opgelegd in de milieuvergunning, gevolgd worden, zal de realisatie van het plan niet leiden tot potentiële risico's met potentiële schadelijke milieueffecten.*
- *Gezien de voorziene ontwikkelingen in het plangebied, en de tijdsspanne waarin de mobiliteitsdruk van het project zich manifesteert, is de verkeersimpact niet van die aard dat de MER-richtlijnen terzake overschreden worden. Het ten gepaste tijde (bij gefaseerde realisatie) onderwerpen van dit project aan de geldende richtlijnen inzake mobiliteitstoets is hier eerder aangewezen (cfr. parkeren).*
- *Rekening houdend met de beperkte uitbreiding van de activiteiten binnen het plangebied zal de lucht- en geluidskwaliteit ten gevolge van emissies van verkeer niet significant wijzigen.*
- *Er treden geen significante verstoringen op van beschermde of waardevolle ecologische, landschappelijke of cultuurhistorische elementen.*

Globaal kan geoordeeld worden dat het plan niet resulteert in aanzienlijke milieueffecten en bijgevolg niet plan-MER-plichtig is.

...”

De verzoekende partijen tonen niet aan dat deze beslissing steunt op een onjuiste feitenvinding of kennelijk onredelijk is. De Raad heeft in die zin reeds *prima facie* geoordeeld in het arrest van 8 mei 2018 met nummer 1718/RvVb/UDN/0849. Er zijn geen redenen om thans anders te oordelen.

5.

Uit wat voorafgaat blijkt dat de verzoekende partijen op het eerste zicht tenslotte evenmin een schending aantonen van artikel 2.2.2, §1 VCRO.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede en derde middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen voeren in hun wederantwoordnota twee nieuwe middelen aan, die betrekking hebben enerzijds op de schending van artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (hierna: Watertoetsdecreet) en van artikel 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (hierna: Watertoetsbesluit), en anderzijds op de schending van artikel 4.3.1 VCRO en het motiveringsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

De verzoekende partijen stellen in hun tweede middel in essentie dat in de bestreden beslissing wordt voorbijgegaan aan de impact van de bijkomende verhardingen op de percelen van de verzoekende partijen.

De verzoekende partijen stellen in hun derde middel dat de verwerende partij de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening louter heeft beoordeeld in functie van de voorschriften van het RUP en geen concrete toetsing heeft gedaan op basis van de decretaal voorziene criteria.

2.

De verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van de nieuw ingeroepen middelen op grond van artikel 40 DBRC-decreet.

Ondergeschikt stelt zij over het tweede middel dat de bestreden beslissing een afdoende watertoets bevat met verwijzing naar het advies van de VMM en de dienst Waterbeleid van de Provincie Antwerpen.

Met betrekking tot het derde middel verwijst de verwerende partij naar artikel 4.3.1, §2, 3° VCRO.

3.

De tussenkomende partijen roepen in hoofddorde eveneens de onontvankelijkheid in van de twee nieuwe middelen met verwijzing naar artikel 40 DBRC-decreet en naar de rechtspraak van de Raad.

Ondergeschikt stelt zij dat het tweede middel onduidelijk en dus onontvankelijk is. Bijkomend argumenteren zij dat de bestreden beslissing steunt op de correcte kaartgegevens en verwijst naar het gunstig advies van de provinciale dienst Waterbeleid dat zij tot de hare heeft gemaakt.

De tussenkomende partijen stellen met betrekking tot het derde middel dat het perceel gelegen is binnen een goedgekeurd RUP dat de aandachtspunten vermeld in artikel 4.3.1, §2, 1° VCRO op afdoende wijze heeft behandeld, zodat artikel 4.3.1, §2, 3° VCRO van toepassing is.

Beoordeling door de Raad

1.

De Raad stelt vooreerst vast dat de bijkomende middelen niet ingeroepen werden in het inleidend verzoekschrift. Enkel is voorbehoud gevraagd voor een nog niet nader genoemd noch uitgewerkt tweede middel.

Een middel, moet, om ontvankelijk te zijn, in het inleidend verzoekschrift worden ontwikkeld, tenzij de grondslag ervan pas later aan het licht is kunnen komen of wanneer het de openbare orde raakt,

in dat laatste geval tenzij het aanvoeren van dat middel door de verzoekende partij een duidelijke schending van de loyale procesvoering uitmaakt en als een substantiële tekortkoming dient beschouwd te worden van het normale en behoorlijke verloop van het onderzoek van het vernietigingsberoep.

2.

De Raad stelt voorts vast dat de verzoekende partijen beide middelen, weliswaar op niet-ontvankelijke wijze in het licht van artikel 40, §9 DBRC-decreet, heeft aangevoerd in haar vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid. De verwerende en tussenkomende partijen hebben zich op deze middelen kunnen verweren, en hebben eveneens ten gronde verweer kunnen voeren in hun antwoordnota en schriftelijke uiteenzetting. De Raad is van oordeel dat het normale verloop van de procedure en de rechten van verdediging bijgevolg niet geschaad zijn.

3.

De verzoekende partijen stellen evenwel niet, noch verantwoorden zij op enigerlei wijze, dat de nieuw ingeroepen middelen hen niet bekend waren op het ogenblik van het inleiden van de procedure.

Evenmin voeren zij aan dat de nieuwe middelen de openbare orde raken. Voor zover middelen de openbare orde raken, dient de Raad deze in voorkomend geval weliswaar ambtshalve te beoordelen.

3.1

In een tweede middel roepen de verzoekende partijen in dat de watertoets, zoals decretaal geregeld niet correct werd uitgevoerd. Nog daargelaten of zou kunnen geargumenteed worden dat het volledig ontbreken van een watertoets gebeurlijk een mogelijke schending van de openbare orde kan inhouden, als deel uitmakend van de essentiële beginselen die ten grondslag liggen aan het vergunningenbeleid zoals decretaal geregeld, dient de Raad vast te stellen dat *in casu* wel degelijk een watertoets werd uitgevoerd en dat de verwerende partij zich steunt op een positief advies terzake van de provinciale dienst Waterbeleid. Het louter feit dat de verzoekende partijen zich hierin niet kunnen vinden, maakt niet aannemelijk dat hun middel, zoals ontwikkeld, de openbare orde raakt.

Het tweede middel wordt verworpen.

3.2

In een derde middel klagen de verzoekende partijen aan dat elke toets aan de decretaal voorzien aandachtspunten inzake de goede ruimtelijke ordening ontbreekt.

Waar kan aangenomen worden dat het volledig ontbreken van een beoordeling van de goede ruimtelijke ordening een schending inhoudt van de openbare orde, en raakt aan de essentiële beginselen van het vergunningenbeleid, stelt de Raad vast dat de bestreden beslissing *in casu* verwijst naar de voorschriften van het RUP. Zowel de verwerende partij als de tussenkomende partijen verwijzen terecht naar artikel 4.3.1, §1, 3° VCRO. De verzoekende partijen maken hiervan volledig abstractie en voeren evenmin aan dat het RUP terzake onvoldoende gedetailleerd is. Het middel, aldus ontwikkeld voert geen middel van openbare orde aan, althans wordt zulks door de verzoekende partijen niet aangetoond noch aannemelijk gemaakt.

Het derde middel wordt verworpen.

VIII. KOSTEN

1.

De verwerende partij vraagt om een rechtsplegingsvergoeding van 840 euro toe te kennen, die ten laste van de verzoekende partijen komt.

De tussenkomende partijen vragen om een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro ten laste van de verzoekende partijen te leggen.

Met hun wederantwoordnota partijen vragen de verzoekende partijen om een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro ten laste van de verwerende partij te leggen.

2.

Met toepassing van artikel 33 DBRC-decreet legt de Raad de kosten van het beroep ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

De Raad is van oordeel dat het passend voorkomt om het rolrecht van de tussenkomende partijen niet ten laste van de verzoekende partijen te leggen aangezien de tussenkomende partijen zelf beslissen om al dan niet tussen te komen in een procedure. Bovendien bestaat het risico dat door de tenlastelegging aan de verzoekende partijen van de kosten van de tussenkomst het recht op toegang tot de rechter onredelijk wordt bezwaard.

De verzoekende partij kan immers moeilijk inschatten hoeveel partijen er zullen tussenkomen in de procedure. Door de kosten van de tussenkomst ten laste te leggen van de verzoekende partij, bestaat het risico dat deze financieel wordt afgeschrikt om een beroep in te stellen.

3.

Artikel 21, §7 DBRC-decreet bepaalt dat de Raad op verzoek een rechtsplegingsvergoeding kan toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de advocaat van de partij die ten gronde in het gelijk gesteld wordt.

Aan de verwerende partij komt een rechtsplegingsvergoeding toe ten laste van de verzoekende partijen ten belope van 840 euro overeenkomstig artikel 20, §2 Procedurebesluit.

Op grond van artikel 21, §7, zesde lid DBRC-decreet kan een tussenkomende partij niet gehouden worden tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding of die vergoeding genieten. Het verzoek van de tussenkomende partijen om een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro wordt verworpen.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de gemeente Heist-op-den Berg en van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Heist-Op-Den-Berg zijn ontvankelijk.
2. De Raad stelt de afstand van geding in hoofde van de vierde en de vijfde verzoekende partij vast.
3. De Raad verwerpt de vordering tot vernietiging.
4. De Raad legt de kosten van het beroep bestaande uit het rolrecht van de overige verzoekende partijen, bepaald op 1500 euro ten laste van de verzoekende partijen, elk ten belope van 300 euro, en tot een rechtsplegingsvergoeding van 840 euro verschuldigd aan de verwerende partij, ten laste van de verzoekende partijen gezamenlijk.
5. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 200 euro, ten laste van de tussenkomende partijen, elk ten belope van 100 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 19 maart 2019 door de zevende kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zevende kamer,

Kengiro VERHEYDEN

Marc VAN ASCH